

 KLİMUD	KLİNİK MİKROBİYOLOJİ UZMANLIK DERNEĞİ REHBER YÖNERGESİ	Belge No	
		Yayın Tarihi	04.04.2019
		Güncelleme No	03
		Güncelleme Tarihi	19.10.2024
		Sayfa No	1 / 12

1. GEREKÇE

Tıbbi Mikrobiyoloji laboratuvarları enfeksiyon hastalıkları ile mücadelede kilit bir rol oynamaktadır. Mikroorganizmaların küresel yayılımının artması, yeni tanımlanan ve/veya yeniden önem kazanan hastalık etkenleri, antimikrobiyal ilaç direncindeki hızlı artış, değişen hasta profili, alışılmamış (fırsatçı) enfeksiyonlar ve uygulamaya yeni giren ileri tanı yöntemleri "Tıbbi Mikrobiyoloji" laboratuvarlarının önemini giderek arttırmaktadır. Bağlantılı olarak ülkemizde yetkin insan gücünün eğitiminde de standardizasyona gereksinim vardır. Mezuniyet sonrası ve meslek-içi sürekli eğitim kaynakları arasında uygulama rehberleri önemli yer tutmaktadır.

Tıbbi Mikrobiyoloji uzmanlarının rolü klinisyenin bir enfeksiyon hastalığından şüphelendiği andan başlayıp o enfeksiyon ortadan kalkıncaya kadar devam eder. Buna göre **etkin** bir mikrobiyoloji uzmanlığını **pre-preanalitik, preanalitik, analitik, post-analitik** ve **post-postanalitik** süreçler bağlamında değerlendirmek gerekir. Bu süreçlerin tamamında yaklaşımların ve eylemlerin standardize edilebilmesi için Tıbbi Mikrobiyoloji uzmanlarının kullanacağı uygulanabilir, güncel bilgiler içeren rehberlere ihtiyaç vardır. Rehberlerde, Tıbbi Mikrobiyoloji uzmanlarının en az risk ile en yüksek verimi almasını, doğru ve hızlı sonuç vererek sağlık kalitesini artırmasını, hasta güvenliğini önlemesini ve maliyet etkin uygulamaları gözetmesini sağlayacak bilgiler yer alacaktır.

2. AMAÇ

Bu yönergenin **amacı**; mikroorganizmaların hastalık etkeni olarak düşünülmesinden sonuçların yorumlanmasına kadar olan süreçlerin tamamında Tıbbi Mikrobiyoloji uzmanlarının doğru ve güvenilir tanıya ulaşmaları ve klinisyen-mikrobiyolog işbirliğini güçlendirmeleri doğrultusunda destekleyecek yaklaşım ve bilgileri içeren rehberlerin **hazırlanmasını sağlamak** ve bu rehberlerin yazılış ölçütleri ile hazırlanmalarında rol alacak kişilerin yetkinlik ve görev tanımlarını belirlemektir.

3. DAYANAK

Bu yönerge, KLİMUD Tüzüğü'nün 3. 3. c maddesine dayanarak hazırlanmıştır.

4. KAPSAM

Bu yönerge KLİMUD Rehber Koordinasyon Kurulunun (RKK), KLİMUD Rehber Çalışma Gruplarının (RÇG) ve Gözden Geçirme Kurulunun (GGK) oluşturulmasını, görev tanımlarını ve uygulama rehberleri için gerekli standartları kapsar.

KONTROL EDEN	ONAYLAYAN

 KLİMUD	KLİNİK MİKROBİYOLOJİ UZMANLIK DERNEĞİ REHBER YÖNERGESİ	Belge No	
		Yayın Tarihi	04.04.2019
		Güncelleme No	03
		Güncelleme Tarihi	19.10.2024
		Sayfa No	2 / 12

5. TANIMLAR VE KISALTMALAR

Bu yönergede geçen;

Dernek: Klinik Mikrobiyoloji Uzmanlık Derneği'ni (KLİMUD),

GGK: Gözden Geçirme Kurulu'nu,

Laboratuvar: Tıbbi Mikrobiyoloji laboratuvarını,

RÇG: Rehber Çalışma Grubunu,

Rehber: Tıbbi Mikrobiyoloji laboratuvarlarında kullanılmak üzere dernek tarafından hazırlanıp yayımlanan "KLİMUD Rehberleri"ni,

RKK: Rehber Koordinasyon Kurulu'nu (metinde bazen "Kurul" olarak kullanılmıştır),

TTMYK: Türk Tıbbi Mikrobiyoloji Yeterlik Kurulu'nu,

YK: KLİMUD Yönetim Kurulu'nu,

Yönerge: KLİMUD Rehber yönergesi'ni ifade eder.

6. REHBER KOORDİNASYON KURULU (RKK) YAPISI VE GÖREVLERİ

6.1 RKK, TTMYK Yürütme Kurulu'nun önerileri dikkate alınarak YK tarafından oluşturulur.

6.2 RKK 7 (yedi) üyeden oluşur:

6.2.1 YK temsilcisi (1) ve YK tarafından belirlenen ve rehber yazımı ile ilgili bilgi ve deneyimi olan 2 (iki) üye,

6.2.2 TTMYK temsilcisi (1) ve TTMYK tarafından belirlenen, alanında uzman ve uygulama alanında deneyim sahibi olan üç üye.

6.2.3 Kurulda yer alan üyeler aynı zamanda RÇG'lerde de yer alabilir.

6.3 İlk toplantısında RKK oylama ile kendi üyeleri arasından bir başkan, bir sekreter ve bir düzeltmen seçer. Kararlar oy çokluğu esasına dayanarak alınır.

6.3.1 Başkan çalışmalarını koordine eder.

6.3.2 Sekreter RKK'nin ilk toplantısında oluşturduğu toplantı takvimini takip eder, gerekli iletişimi ve yazışmaları yürüterek bu takvimin gerçekleşmesini sağlar; rehberlerle ilgili her türlü başvuruyu (yeni rehber, yeni RÇG kurulması, RÇG'lere yeni bir üyenin katılması veya ayrılması, vb.) karşılar ve başvuruları kurula

KONTROL EDEN	ONAYLAYAN

 KLİMUD	KLİNİK MİKROBİYOLOJİ UZMANLIK DERNEĞİ REHBER YÖNERGESİ	Belge No	
		Yayın Tarihi	04.04.2019
		Güncelleme No	03
		Güncelleme Tarihi	19.10.2024
		Sayfa No	3 / 12

getirir, toplantı gündemini hazırlar, tutanakları tutar ve raporları oluşturur, RKK'nin YK ile her türlü yazışmalarını yürütür.

6.3.3 Düzeltmen rehberlerin güncellenmesiyle ilgili işleri yapar; bilgisayarda Word dosyalarına düzeltmeleri girer ve arşivler.

6.4 YK temsilcisi hariç RKK üyelerinin görev süresi 4 yıldır.

6.4.1 YK temsilcisi üyenin görev süresi YK'nin görev süresi ile eş zamanlıdır; YK değişince YK temsilcisi üyesi de değişir.

(Ancak 6.4.2'de tanımlanan ve süregelen işleri hatırlayan üyelerden birinin ayrılması durumunda görev süresi biten YK temsilcisi "hatırlayıcı üye" özelliği ile üyeliğine devam edebilir.)

6.4.2 RKK'nin görev süresi dolduğunda kuruldan en fazla üç üye -RKK'nin süregelen işlerini hatırlayan üyeler olarak- deneyimlerinden yararlanmak amacı ile yeniden görevlendirilirler. Bu üyeler için görev süresi 8 yıldır.

6.5 RKK, yılda en az 2 kez yüz-yüze olmak üzere etkinliklerinin gerektirdiği sıklıkta toplanır. RKK aşağıda belirtilen görevleri yerine getirir:

6.5.1 Hazırlanması ve güncellenmesi gereken rehberlere karar verir,

6.5.2 Hazırlanan ve/veya güncellenen rehberleri inceler ve rehberin yönergeye uygun olup olmadığını değerlendirir,

6.5.3 Rehberler hakkında iletilen görüş ve önerileri değerlendirir; bu amaçla belirli aralıklarla (en az 2 yılda bir) sahadan rehberlerle ilgili -kullanıcıların rehberlere başvurma sıklığı, tabloların/algoritmaların kullanışlılığı, görsellerin yeterliliği, dil/anlaşılabilirlik, bilginin yeterli ve güncel bulunup bulunmadığı gibi özellikler hakkında- geri bildirimleri toplar,

6.5.4 Değerlendirmelerinin sonucunda rehberlerde değişiklik yapılmasını isteyebilir,

6.5.5 Gerekli gördüğü durumlarda yönerge hakkında çalışma gruplarına yönelik eğitim programları düzenler; KLİMUD'un web sitesinde ve/veya kongrelerde yayınlanabilir videolar ve çeşitli materyaller hazırlar ve eğitimler verir.

7. KLİMUD REHBER ÇALIŞMA GRUPLARININ (RÇG) KURULMASI

7.1 Gerekli görülen durumlarda YK, TTMKY ya da bir KLİMUD ÇG yeni bir rehber hazırlığı veya mevcut bir rehberin güncellenmesi için talepte bulunabilir. Ayrıca YK, Tıbbi Mikrobiyoloji uzmanlarının yeni ortaya çıkan ihtiyaçları doğrultusunda yeni RÇG'lerin kurulmasını TTMKY'den ve/veya KLİMUD çalışma gruplarından talep edebilir.

KONTROL EDEN	ONAYLAYAN

 KLİMUD	KLİNİK MİKROBİYOLOJİ UZMANLIK DERNEĞİ REHBER YÖNERGESİ	Belge No	
		Yayın Tarihi	04.04.2019
		Güncelleme No	03
		Güncelleme Tarihi	19.10.2024
		Sayfa No	4 / 12

7.2 RKK kendisine yönlendirilen talebi değerlendirir, prosedürü başlatır; **RÇG ve üyeleri** RKK'nin **yazılı** teklifi ile YK tarafından görevlendirilir.

7.3 RKK de RÇG'lere yeni üyeler ve yeni başkan önerebilir.

7.4 Her bir rehber için bir RÇG oluşturulur. Her RÇG'ye bir başkan ve bir sekreter atanır. Bir RÇG **en az beş en fazla 20** üyeden oluşur. Üyeler "yazıcı" ve "klinisyen" olmak üzere, aşağıda belirtilen özelliklere sahip iki grup oluşturur:

7.4.1 "Yazıcı" üyeler grubu Tıbbi Mikrobiyoloji alanında birebir çalışan ve konusunda **en az 5 yıllık deneyime** sahip **en az üç Tıbbi Mikrobiyoloji uzmanını** içerir.

7.4.2 "Uygulayıcı" üyeler grubu Tıbbi Mikrobiyoloji uzmanı olan en az iki üyeden oluşur; ve rehberin Tıbbi Mikrobiyoloji Laboratuvarlarında uygulanabilirliğini değerlendirir.

7.4.3 "Klinisyen" üyeler grubu, rehberlerin içeriğinde multidisipliner yaklaşım sağlayabilmek için, konusunda **en az 5 yıllık** deneyim sahibi **en az iki klinisyeni** içerir.

7.5 Bir RÇG'nin görev süresi **4 yıldır**.

7.5.1 Görev süresi içinde RÇG yeni bir rehber hazırlar ve yayınlanmak üzere sunar ve/veya mevcut rehberin güncellenmesi çalışmalarını yapar.

7.5.2 Görev süresinin sonunda RÇG'nin başkanı ve üyeleri YK tarafından yenilenir; YK bu yenilemeyi yaparken TTYMK/KLİMUD çalışma grubu/RKK önerilerini göz önüne alır.

7.5.3 YK, RÇG başkanının ve üyelerin 1/3'ünün görev süresini 4 yıl daha uzatabilir.

7.5.4 Görev süresi dolan RÇG başkan/üyelerinin isimlerine rehberin yeni baskısında teşekkür kısmında yer verilir.

8. RÇG'LERİN GÖREVLERİ, ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI

8.1 RÇG üyeleri rehber çalışması sırasında sponsor kullanamaz ve kendilerine KLİMUD tarafından hiçbir ödeme yapılmaz.

8.2 RÇG yeni bir rehberi yazmak için kurulmuş olabileceği gibi mevcut bir rehberin güncellenmesi için de görevlendirilmiş olabilir.

8.3 Her RÇG aşağıda belirtildiği şekilde çalışmalarını yürütür:

KONTROL EDEN	ONAYLAYAN

 KLİMUD	KLİNİK MİKROBİYOLOJİ UZMANLIK DERNEĞİ REHBER YÖNERGESİ	Belge No	
		Yayın Tarihi	04.04.2019
		Güncelleme No	03
		Güncelleme Tarihi	19.10.2024
		Sayfa No	5 / 12

8.3.1 Bir rehberin yazılması ya da güncellenmesi sırasında RÇG çalışmaları hakkında belirli aralıklarla (2 ayı geçmeyecek şekilde) RKK'ye bilgilendirme yapar.

8.3.2 Bir rehberin yazılması ya da güncellenmesi sırasında RÇG bu yönergenin 11.15. maddelerinde verilen rehber hazırlama kurallarına uygun olarak çalışır.

8.3.3 RÇG'nin "**yazıcı**" **üyeleri**, yazılacak/güncellenecek rehber için 12. maddede belirtilen kriterlere göre kaynak taraması yapar, elde edilen verilerin kanıta dayalı olup olmadığını değerlendirir.

8.3.4 RÇG'nin "**klinisyen**" **üyeleri** yazılan/güncellenen rehberde yer alan klinik bilgileri ve klinik-laboratuvar iletişimi ile ilgili hususları değerlendirir, düzeltme önerilerini yapar ve katkı verir.

8.3.5 RÇG, RKK tarafından verilen çalışma takvimine uyar.

"RÇG'ye verilen takvim yeni bir rehberin yazılması için 6 ayı, mevcut rehberin güncellenmesi için 3 ayı geçemez!"

8.3.6 RÇG, RKK tarafından istenilen güncellemeleri yapar.

8.4 RKK, RÇG'lerin çalışmalarına/toplantılarına gözlemci olarak katılabilir.

8.5 RÇG başkanı ve üyeleri **Ek-I**'de verilen "Endüstriyel Çıkar İlişkisi Beyanname"sini **imzalar** ve beyannamenin gerekliliklerini yerine getirir.

8.5.1 RÇG'lerde yer alan kişilerin akademik ve mesleki geçmişleri ile imzaladıkları "Endüstriyel Çıkar İlişkisi Beyanname"si dosyalanıp YK tarafından saklanır.

9. REHBERLERİN HEDEFİ

9.1 KLİMUD rehberlerinin hedefleri şunlardır:

9.1.1 Laboratuvar uygulamalarının kanıta dayalı olarak yürütülmesi için kaynak oluşturmak,

9.1.2 Akılcı laboratuvar uygulamalarını sağlamak,

9.1.3 Doğru ve güvenilir laboratuvar sonuçlarına ulaşılmasını sağlamak,

9.1.4 Laboratuvar uzmanları arasında uygulamada ve sonuçların raporlanmasında standardizasyonu sağlamak,

9.1.5 Etkinliği kanıtlanmamış ya da etkisiz ve yanlış uygulamaları önlemek,

9.1.6 Tıbbi Mikrobiyoloji uzmanı ile klinisyen arasındaki ilişkiyi güçlendirmek,

KONTROL EDEN	ONAYLAYAN

 KLİMUD	KLİNİK MİKROBİYOLOJİ UZMANLIK DERNEĞİ REHBER YÖNERGESİ	Belge No	
		Yayın Tarihi	04.04.2019
		Güncelleme No	03
		Güncelleme Tarihi	19.10.2024
		Sayfa No	6 / 12

9.1.7 Uzmanlık eğitimi ve ilgili mesleki eğitimlerde yararlanılabilecek bir materyal sağlamak,

9.1.8 Sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesini sağlamak,

9.1.9 Gereksiz sağlık harcamalarının azaltılmasını sağlamak.

10.REHBERLERİN HEDEF KİTLESİ

Rehberlerin hedef kitlesini, birinci, ikinci ve üçüncü basamak sağlık kurum ve kuruluşları ile halk sağlığı laboratuvarlarında hizmet veren tüm Tıbbi Mikrobiyoloji uzmanları ile uzmanlık öğrencileri oluşturmaktadır.

11.REHBERLERİN KAPSAMI

Rehberlerde, bir klinik örnekle ilgili yapılacak mikrobiyolojik işlemlere yönelik olarak, test isteminden sonucun raporlanmasına kadar geçen tüm aşamalarda kanıta dayalı yaklaşımlara ve rehberin içeriği gerektiriyorsa Tıbbi Mikrobiyoloji laboratuvarında kalite uygulamalarına yer verilir.

Mikroorganizma tanımlama ve ayırt edici özellikleri kapsam dışı tutulmuştur.

12.REHBERLERDE KULLANILACAK KAYNAKLARIN SEÇİM KRİTERLERİ

12.1 Rehberde kullanılacak kaynaklar belirlenen anahtar kelimeler ile seçilir. Taramalarda kullanılacak anahtar kelimelere o rehberi hazırlayacak olan RÇG karar verir.

12.2 RKK gerektiğinde kaynakları uygunluk açısından değerlendirir ve değiştirilmesini önerebilir.

12.3 Kaynak taramasında İngilizce ve Türkçe kaynaklar kullanılır. Eğer başka bir dile ait bir kaynak kullanılacaksa kaynağın İngilizce özeti RKK'ye sunulur.

12.4 Rehberde kullanılacak kaynaklar şu ölçütlere göre değerlendirilip kabul edilir:

12.4.1 Son 15 yıl içinde uluslararası dergilerde yayınlanmış, belirlenen anahtar kelimelere sahip sistematik derlemeler, meta analizler, randomize kontrollü çalışmalar,

12.4.2 Son 10 yıl içinde ulusal dergilerde yayınlanmış, belirlenen anahtar kelimelere sahip sistematik derlemeler, meta analizler, randomize kontrollü çalışmalar,

12.4.3 Center for Diseases Control and Prevention (CDC), Clinical & Laboratory Standards Institute (CLSI), The European Committee on Antimicrobial

KONTROL EDEN	ONAYLAYAN

 KLİMUD	KLİNİK MİKROBİYOLOJİ UZMANLIK DERNEĞİ REHBER YÖNERGESİ	Belge No	
		Yayın Tarihi	04.04.2019
		Güncelleme No	03
		Güncelleme Tarihi	19.10.2024
		Sayfa No	7 / 12

Susceptibility Testing (EUCAST) ve World Health Organisation (WHO) gibi Tıbbi Mikrobiyolojide standartları belirleyen uluslararası kuruluşlar ve American Society of Microbiology (ASM) gibi mesleki kuruluşlar tarafından yayınlanan rehberler, kitaplar,

12.4.4 Aşağıdaki ve benzeri bağlantılarda yer alan rehberler:

UK Standards for Microbiology Investigation;
<https://bestpractice.bmj.com/info/> ; www.ahrq.gov ; www.cochrane.org

12.4.5 Sağlık Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberler.

13.REHBERİN İÇERİĞİ

13.1 Her bir rehberin içeriği aşağıdaki çerçeveye göre düzenlenir:

13.1.1 Rehberin **ilk** sayfasının *ön yüzünde* kapak deseni ile birlikte rehberin adı ve kodu (15. maddede tanımlandığı gibi) ve *arka yüzünde* baskı numarası, ISBN numarası, kaynak numarası, telif açıklaması gibi bilgiler yer alır.

13.1.2 Rehberin **ikinci** sayfasının ön yüzünde "soyadı" alfabetik sırasına göre RKK, RÇG ve GGK üyelerinin isim, soy isimleri ve arka yüzünde önceki baskılara katkı sunanların isimlerinin verildiği bir "TEŞEKKÜR" bölümü yer alır.

13.1.3 **Üçüncü** sayfada standart bir formata uygun olarak "İÇİNDEKİLER" yer alır.

13.1.4 İzleyen sayfalarda sırasıyla "Bu rehberi nasıl kullanacaksınız?", "Kısaltmalar ve tanımlar", "Anahtar kelimeler" (Türkçe ve İngilizce) ve "Biyogüvenlik uygulamaları" başlıkları yer alır.

13.1.5 Daha sonra rehber -konusu ile ilgili olarak- aşağıdaki akış sistemine uygun olacak veya içerecek şekilde düzenlenir:

Rehberin (bölümün) amacı ("Giriş"),

Klinik örnek mikroorganizma ilişkisi ("Genel bilgi"),

Örneklerin alınması, taşınması, kabul-ret ölçütleri,

Örneklerin işlenmesi (uygulanacak yöntem göre),

Sonuçların yorumlanması, raporlanması ve raporlama örnekleri (pozitif sonuç, negatif sonuç, beklenmeyen sonuçlar için rapor örnekleri); ara raporlar ve panik değerler,

KONTROL EDEN	ONAYLAYAN

 KLİMUD	KLİNİK MİKROBİYOLOJİ UZMANLIK DERNEĞİ REHBER YÖNERGESİ	Belge No	
		Yayın Tarihi	04.04.2019
		Güncelleme No	03
		Güncelleme Tarihi	19.10.2024
		Sayfa No	8 / 12

Özellik arz eden hususları içeren bilgi ve uyarı kutuları (ilgili sayfalarda),
Şekiller, fotoğraflar ve akış şemaları (ilgili sayfalarda),
Kaynaklar.

- 13.2 Eğer rehberin, konu kapsamı nedeniyle birden fazla bölüm halinde yazılması gerekiyorsa üstteki paragrafta verilen akış sistemi her "bölüm"e uygulanır (*örneğin*, steril vücut sıvıları rehberinde her bir steril vücut sıvısının bir bölüm başlığı altında yazılmasında olduğu gibi). "Kaynaklar" listesine de (14.2.1'de belirtildiği gibi) her bölümün sonunda yer verilir.
- 13.3 RKK bu içeriğe uymayan rehberin, ilgili RÇG tarafından güncellenmesini teklif edebilir.

14. REHBER YAZIM KURALLARI

- 14.1 Rehberler aşağıda belirtilen yazım kurallarına göre yazılır ya da gözden geçirilir:
- 14.1.1 Rehberlerde bilimsel verileri anlatan cümleler geniş zaman kipinde, uygulamalara yönelik cümleler ise gereklilik kipi (-meli, -malı) kullanılarak yazılmalıdır.
- 14.1.2 Hastalara ait test edilecek örnekler "klinik örnek" olarak tanımlanmalıdır.
- 14.1.3 Mümkün olduğunca Türkçe ifadelere yer verilmelidir. Türkçe karşılığı olmayan kelimeler tırnak içinde orijinal yazılışı ile verilebilir (*örneğin*, "nested") veya okunduğu gibi yazılabilir (*örneğin*, optokin).
- 14.1.4 Yaygın kullanılan tıbbi sözcükler Türkçe söylendiği şekilde yazılmalıdır (*örneğin*, antibiyotik, bakteriyemi, laboratuvar, vb.).
- 14.1.5 Kimyasal adları mümkün olduğunca Türkçe yazılmalıdır (*örneğin*, lysin yerine lizin; arginine yerine arjinin, vb.)
- 14.1.6 Rehberlerde "enfeksiyon" kelimesi kullanılmalı, bakterilerin **Gram** boyanma özelliği "gram-negatif" veya "gram-pozitif" şeklinde yazılmalıdır. Dil birliğini sağlamak amacıyla kullanılması önerilen diğer olası kelime ve tamlamalar için **Ek-II**'den yararlanılmalıdır.
- 14.1.7 Cümle sayı ile başlamamalı, cümle başına sayı gelmesi kaçınılmaz ise yazı ile yazılmalıdır. Metin içinde yer alan 10'dan küçük sayılar da yazı ile yazılmalıdır.
- 14.1.8 Mikroorganizma isimleri cins ve tür adı ile yazılıyorsa yazıldığı gibi ve italik olmalı (*örneğin*, *Klebsiella pneumoniae*), genel olarak söz ediliyorsa stafilokoklar, psödomonalar şeklinde yazılmalıdır.

KONTROL EDEN	ONAYLAYAN

 KLİMUD	KLİNİK MİKROBİYOLOJİ UZMANLIK DERNEĞİ REHBER YÖNERGESİ	Belge No	
		Yayın Tarihi	04.04.2019
		Güncelleme No	03
		Güncelleme Tarihi	19.10.2024
		Sayfa No	9 / 12

14.1.9 Metinde, kalite kontrol çalışmaları tanımlaması türüne göre "iç kalite kontrol" ve "dış kalite değerlendirme programı" şeklinde kullanılmalıdır.

14.2 **Kaynaklar** metinde ilk belirttikleri sıra ile numaralandırılmalı, her kaynak numarası tablo ve şemalar dâhil **metin içinde kullanıldığı yerde** (cümle içi, cümle sonu veya paragraf sonunda) parantez içinde gösterilmelidir.

14.2.1 Rehber bölümlerden oluşuyorsa kaynaklar ilgili bölümlerin sonunda; bölümlerden oluşmuyorsa rehberin sonunda yer almalıdır.

14.2.2 Kaynaklar <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK7256/> adresinde belirtilen kurallara uygun yazılmalı, online yayınlar için DOI numarası baz alınmalıdır.

14.3 RÇG yazdığı/güncellediği rehberi son kez **Ek-III**'ü kullanarak gözden geçirir. RÇG başkanı **Ek-III**'te yer alan "Tamamlanmış Belge Kararı" sayfasını da bütün üyelere **imzalatır**; imzalanmış sayfayı ve rehberi RKK sekreterine teslim eder.

15. REHBERLERİN KODLANMASI

15.1 Hazırlanacak rehberlerin kontrolünün yapılabilmesi ve tanınabilirliğini sağlamak için aşağıda belirtilen kriterlere göre rehberlerin kodlaması yapılır:

15.1.1 Derneğin kısaltma ismi "KLİMUD" kodlamanın başında yer alır.

15.1.2 Dokümanların rehber olmasından dolayı "REH" kısaltması kodlamada yer alır.

15.1.3 REH kısaltması rehberin konusu olan sistem kısaltmasıyla beraber kullanılır.

15.1.4 Her rehberin onaylandığı tarih ay ve yıl olarak kodlamada yer alır.

15.1.5 Her rehberin versiyonu iki basamaklı bir sayı olarak kodlamada yer alır.

15.1.6 Her bir belirteç arasında nokta (.) konarak kodlama oluşturulur.

Örnek: KLİMUD-GİS.REH.08/18.Ver01, KLİMUD-ÜRİ.REH.11/20.Ver02.1... gibi.

16. REHBERLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

16.1 Rehberlerin bu yönergede tanımlanmış özelliklere ve yazım kurallarına uygun olup olmadığı ile dilinin anlaşılabilirliği bakımından değerlendirilmesi "Gözden Geçirme Kurulu (GGK)" tarafından yapılır.

16.2 GGK üyeleri Tıbbi Mikrobiyoloji alanında uzman olup, rehberlerin konu kapsamı ile ilgili çalışmaları olanlar arasından YK/TTMYK/RKK tarafından önerilir. Bu amaçla bir havuz oluşturmak üzere her rehber için en az üç GGK üyesi belirlenir ve RKK teklifi ile YK tarafından görevlendirilirler.

KONTROL EDEN	ONAYLAYAN

 KLİMUD	KLİNİK MİKROBİYOLOJİ UZMANLIK DERNEĞİ REHBER YÖNERGESİ	Belge No	
		Yayın Tarihi	04.04.2019
		Güncelleme No	03
		Güncelleme Tarihi	19.10.2024
		Sayfa No	10 / 12

- 16.3 GGK üyelerinin görev süresi 4 yıldır. Gerekğinde RKK'nin teklifi ile bu süre üyelerin en fazla yarısı için 4 yıl daha uzatılabilir.
- 16.4 Yeni yazılan/güncellenen her rehber bu havuzdan RKK'nin belirleyeceği en az iki GGK üyesine ve bir RKK üyesine -rehberin bu yönergede tanımlanan özelliklere uygunluğu ile dilinin anlaşılabilirliği bakımından değerlendirilmek üzere- gönderilir.
- 16.5 Bir rehberin hangi GGK üyeleri tarafından değerlendirildiği bilgisini **gizli** tutmak amacıyla bütün rehberlerde künye kısmında GGK üyelerinin tam listesi yer alır.
- 16.6 Rehberlerin dizgi kontrolü RKK'nin içinden belirlenen bir üye ve RÇG başkanı ile beraber sağlanır. Rehberler, gerekli son düzeltmeleri RKK tarafından yapılarak yayımlanacak hale getirilir.

17.REHBERLERİN YAYIMLANMASI

- 17.1 RKK tarafından onaylanan rehberler derneğin resmi web sitesinde (www.klimud.org) yayımlanır. Gerekli durumlarda YK'nin kararı ile rehberler matbaada basılı materyal haline getirilebilir.
- 17.2 Dernek üyeleri rehberlere derneğin resmi web sitesinden (www.klimud.org) ücretsiz olarak ulaşabilecektir. Ayrıca rehberlerin ilgili diğer uzmanlık dernekleri ile paylaşımı YK kararı ile gerçekleştirilir.

18.REHBERLER HAKKINDA GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİN ALINMASI

- 18.1 Rehberler hakkında görüş ve önerilerin alınması için RKK tarafından web sitesinden (www.klimud.org) ulaşılacak bir yazışma adresi oluşturulur. Bu adrese dernek üyesi ve rehber kullanıcıları görüş ve önerilerini iletir. İletilen her türlü görüş ve öneri yılda bir RKK tarafından değerlendirilir.
- 18.2 RKK her yönetim kurulunun görev süresi boyunca, iki yılda en az bir kez, her **rehbere özgü** bir **anket** uygulanmasını sağlayarak ve/veya bilimsel toplantılarda görüşlere açarak geri bildirim mekanizması oluşturur, sonuçları YK'ya bildirir.

19.REHBERLERİN GÜNCELLENMESİ

KONTROL EDEN	ONAYLAYAN

 KLİMUD	KLİNİK MİKROBİYOLOJİ UZMANLIK DERNEĞİ REHBER YÖNERGESİ	Belge No	
		Yayın Tarihi	04.04.2019
		Güncelleme No	03
		Güncelleme Tarihi	19.10.2024
		Sayfa No	11 / 12

19.1 RKK, hazırlanan tüm rehberleri 18.2 maddesinde belirtilen anket ve/veya bilimsel toplantılardaki geri bildirimleri dikkate alarak iki yılda en az bir kez, gözden geçirip değerlendirir ve gerekli görürse güncellenmesini sağlar.

19.2 Eğer bilimsel bir güncelleme gerekiyorsa bu süre beklenmeksizin rehber güncellenmeye alınır.

20.REHBERLERİN KULLANILIRLIĞI

20.1 Kullanımını artırmak için rehberler elektronik ortamda yayımlanır.

20.2 RKK, bilimsel toplantılarda rehberlerin tanıtımını içeren sunumlar yapar.

20.3 KLİMUD YK toplantılar düzenleyerek rehberlerin uygulanması konusunda kullanıcılara eğitim verilmesini teşvik eder. Bu kapsam doğrultusunda RÇG sunumlar hazırlar, bu sunumlar RKK tarafından gözden geçirilir ve KLİMUD YK'ye sunulur.

21.BAĞIMSIZLIK İLKESİ

Rehberlerin hazırlanma aşamasında ve basımında hiçbir ticari kurum ve kuruluşun sponsorluk alınmaz.

22.ENDÜSTRİ İLE ÇIKAR İLİŞKİSİ

22.1 RÇG üyelerinin tümü bu yönergenin **Ek-I**'inde yer alan "Endüstriyel Çıkar İlişkisi Beyannamesi"ni imzalar. İmzalanan beyannameler YK tarafından arşivlenir.

22.2 Rehberler kullanıma girdikten sonra taraf kurum ve kuruluşların üyelere ait "Endüstriyel Çıkar İlişkisi" beyannamesini talep etmesi durumunda, değerlendirmeyi YK yapar ve değerlendirmesine göre beyannameler resmi yazı ile istemi yapan kurum ve kuruluşa verilir.

23.TELİF HAKKI

Rehberlerin her türlü telif hakkı KLİMUD'a aittir. Rehberlerin hiçbir bölümü telif hakkı sahibinin yazılı izni olmaksızın basılamaz, fotokopi, kayıt, vb. elektronik veya mekanik yöntemlerle çoğaltılamaz. Kaynak gösterilerek rehberlerden kısa alıntılar yapılabilir.

24.YÜRÜRLÜK

Bu yönerge, YK onayını takiben yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

KONTROL EDEN	ONAYLAYAN

 KLİMUD	KLİNİK MİKROBİYOLOJİ UZMANLIK DERNEĞİ REHBER YÖNERGESİ	Belge No	
		Yayın Tarihi	04.04.2019
		Güncelleme No	03
		Güncelleme Tarihi	19.10.2024
		Sayfa No	12 / 12

25.YÜRÜTME

Bu yönergenin hükümleri TTMKYK Yürütme Kurulu tarafından yürütülür.

26.EKLER

Ek-I Endüstriyel Çıkar İlişkisi Beyannamesi (RÇG üyeleri tarafından imzalanacak)

Ek-II Rehberlerde dil birliği için önerilen kelime ve tamlamalar

Ek-III Rehber Belgesi Kontrol Listesi ve Tamamlanma Kararı (RÇG üyeleri tarafından imzalanacak)

KONTROL EDEN	ONAYLAYAN